

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1221/2565

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ภาค 1 โจทก์ พระครู ก. กับพวก จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 43, ป.วิ.อ. มาตรา 44, ป.วิ.อ. มาตรา 47

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อปรากฏว่า จำเลยที่ 2 เบียดบังเอาพระพุทธรูปดังกล่าวไปโดยไม่มีสิทธิ จำเลยที่ 2 จึงต้องคืนพระพุทธรูปดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย หากคืนไม่ได้ก็ต้องใช้ราคา ส่วนของการใช้ราคานั้น ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคสอง บัญญัติว่า "ราคาทรัพย์สินที่สั่งให้จำเลยใช้แก่ผู้เสียหาย ให้ศาลกำหนดตามราคาอันแท้จริง..." คดีนี้โจทก์คงมีแต่บันทึกคำให้การของ ป. ผู้กล่าวโทษว่า พระพุทธรูปปางมารวิชัย 2 องค์ ราคาประมาณ 1,500,000 บาท และบันทึกคำให้การของ ว. ว่า พระพุทธรูปทั้ง 3 องค์ เป็นพระพุทธรูปโบราณสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีมูลค่าประมาณ 5,000,000 บาท มาใช้เป็นข้อมูลและหลักในการกำหนดราคาพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์ เท่านั้น ป. และ ว. เป็นราษฎรในท้องที่เกิดเหตุ ไม่ปรากฏว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตีราคาพระพุทธรูปหรือเป็นผู้ทำการงานหรือผู้ประกอบการในการซื้อขายพระพุทธรูป ราคาหรือมูลค่าพระพุทธรูปที่กล่าวถึงเป็นเพียงการกะประมาณตามความรู้สึก อีกทั้งพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์ เป็นวัตถุโบราณ ราคาหรือมูลค่าจึงมากบ้างน้อยบ้างเป็นไปตามใจของแต่ละคนที่ได้เกี่ยวข้องพบเห็น ยังไม่แน่นอน ไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นในสำนวนที่พอจะกำหนดราคาพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์ ให้แน่นอนได้ ศาลจึงไม่อาจกำหนดราคาอันแท้จริงของพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์ ที่ต้องใช้คืนได้ ศาลฎีกาจึงไม่กำหนดให้ใช้ราคาพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 86, 91, 147, 157, 357 และให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนเป็นเงิน 3,000,000 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 จำคุก 5 ปี ทางนำสืบของจำเลยที่ 1 เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ให้หนึ่งในสี่ คงจำคุก 3 ปี 9 เดือน ยกฟ้องโจทก์ สำหรับจำเลยที่ 2 และที่ 3 กับยกคำขอให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนแก่ผู้เสียหาย โจทก์และจำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยที่ 1 ถึงแก่ความตาย สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ระบุไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (1) ให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 1 ออกจากสารบบความ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งรับฟังได้เป็นยุติว่า วัดต. ผู้เสียหายเป็นวัดเก่าแก่ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีฐานะเป็นนิติบุคคล ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าอาวาส จำเลยที่ 1 จึงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มาตรา 45 จำเลยที่ 2 เป็นรองเจ้าอาวาสวัด ก. ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี จำเลยที่ 3 เป็นพี่ร่วมบิดา

มารดาเดียวกันกับจำเลยที่ 2 ผู้เสียหายมีพระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นศาสนสมบัติของผู้เสียหาย 3 องค์ ประดิษฐานอยู่บนโต๊ะหมู่บูชาในหอสวดมนต์ ประกอบด้วยพระพุทธรูปปางสมาธิขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว 1 องค์ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ พระพุทธรูปทั้งสามองค์สูญหายไป นายวินัยอ้างว่า เมื่อประมาณกลางปี 2558 จำวันที่ไม่ได้เวลาประมาณ 17 นาฬิกา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นายวินัยอุปสมบทอยู่ที่วัดผู้เสียหาย เห็นรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นฟอร์จูนเนอร์ 1 คัน มาจอดอยู่ที่หน้ากุฏิของจำเลยที่ 1 ซึ่งชั้นบนเป็นหอสวดมนต์ เห็นจำเลยที่ 1 ยืนพูดคุยกับจำเลยที่ 2 มีชาย 2 คน ยืนอยู่ข้างรถ จากนั้นจำเลยที่ 1 ที่ 2 และชาย 2 คน ดังกล่าวเดินขึ้นบันไดไปยังหอสวดมนต์ จำเลยที่ 1 ไขกุญแจเข้าไป ชาย 2 คน อุ้มพระพุทธรูปโบราณของวัดผู้เสียหายออกมาคนละ 1 องค์ นำไปไว้ที่ท้ายรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นฟอร์จูนเนอร์ จำเลยที่ 1 และที่ 2 เดินลงมาพูดคุยกันที่ข้างรถสักพักหนึ่ง จากนั้นจำเลยที่ 2 กับชายทั้งสองคน นั่งรถยนต์ดังกล่าวออกจากวัดผู้เสียหายไป จำเลยที่ 1 พูดกับนายวินัยว่า "ให้เขาไปเถอะ เขาให้รถ" แล้วเดินขึ้นกุฏิไป หลังจากนั้น 2 ถึง 3 วัน มีคนนำรถยนต์ ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นซีวิก สีอ่อน ๆ มามอบให้จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 1 ใช้สอยรถยนต์ดังกล่าวตลอดมา เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2560 ได้มีผู้ร้องเรียนโดยทำเป็นบัตรสนเท่ห์ (จดหมายกล่าวโทษที่มีได้ลงชื่อหรือไม่ลงชื่อจริงของผู้เขียน) ลงชื่อว่าประชาชนและชาวบ้านตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ถึงอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษกล่าวโทษจำเลยที่ 2 ว่า กระทำผิดพระวินัยหลายประการ เช่น คลุกคลีกับมาตุคาม นำเงินของวัดที่ได้มาจากการบริจาคไปใช้ในธุรกิจส่วนตัวและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพล กรมสอบสวนคดีพิเศษเห็นว่าในชั้นนี้ยังมีข้อคดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 แต่เป็นกรณีที่อยู่ใต้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงส่งเรื่องให้เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรีดำเนินการทางปกครอง คณะสงฆ์ต่อไป แต่เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรีไม่สามารถดำเนินการตามระเบียบวินัยการปกครอง คณะสงฆ์ได้ ในเวลาเดียวกันเจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม สืบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการร้องเรียนดังกล่าว ได้ข้อมูลจากแหล่งข่าวว่าจำเลยที่ 2 มีความสัมพันธ์สนิทสนมกับนางสาวช่อเพชร หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. และน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีคนร้ายลอบยิงนายคทาหัตถ์ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 6 เทศบาลตำบลบางน้ำเชี่ยวถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2556 แต่ยังไม่พยานหลักฐานที่เพียงพอที่จะดำเนินคดี ในช่วงเดียวกันมีผู้ร้องเรียนกรณีพระพุทธรูปทั้งสามองค์ของผู้เสียหายสูญหายต่อกองบังคับการปราบปรามและมีข่าวปรากฏตามสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เมื่อปลายเดือนมีนาคม 2561 จำเลยที่ 2 ส่งให้นายสายัณห์ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลบางน้ำเชี่ยว ขับรถกระบะของวัด ก. พาพระมหาจิรวัดน์ ซึ่งเป็นพระลูกวัด ก. ไปนำพระพุทธรูป 1 องค์ จากบ้านในตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นบ้านของจำเลยที่ 3 ไปไว้ที่วัด ก. พระมหาจิรวัดน์อ้างว่าวันรุ่งขึ้นจำเลยที่ 1 จะมารับพระพุทธรูปดังกล่าวจากวัด ก. นำไปไว้ที่กุฏิของจำเลยที่ 1 ซึ่งอยู่ภายในวัดผู้เสียหาย ทางฝ่ายเจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม ออกสืบสวนหาข่าว โดยพันตำรวจโทประเสริฐ สารวัตรกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม ร้อยตำรวจเอกวิวรรณ รองสารวัตร (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม และร้อยตำรวจโททฤณธร รองสารวัตร (ป้องกันปราบปราม) กองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม สอบปากคำบุคคลต่าง ๆ หลายคน เช่น พระอธิการปริณญา เจ้าอาวาสวัด ถ. ตำบล

บ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเคยพำนักอยู่ที่วัดผู้เสียหายน พระภิกษุบุญยืนซึ่งพำนักอยู่ในวัดผู้เสียหายน นายอมร คนงานในวัด พ. หมู่ที่ 3 ตำบลพิบูลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี พระครูอาทรปริยัติสุกิจ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด พ. พระครูสิริพรหมโสภิต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด พ. นายสมพร ราษฎรตำบลบ้านหม้อซึ่งเคยอุปสมบทและพำนักอยู่ที่วัดผู้เสียหายน นางวัฒนา ราษฎรตำบลบ้านหม้อ นายสุริชัย ซึ่งเคยอุปสมบทและพำนักอยู่ที่วัดผู้เสียหายนและนายวินัยแล้วเห็นว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 และชายวัยรุ่นไม่ทราบชื่ออีก 2 คน ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของจำเลยที่ 2 เป็นผู้กระทำความผิดเอาพระพุทธรูปของวัดผู้เสียหายนทั้งสามองค์ไป จึงรายงานให้ผู้กำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม ทราบเป็นระยะ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561 นายปรีชา อายุ 67 ปี ข้าราชการบำนาญ ราษฎรหมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เข้าแจ้งความกล่าวโทษจำเลยที่ 1 ต่อร้อยตำรวจเอกศรสุพรรณ รองสารวัตร (สอบสวน) กองกำกับการ 3 ช่วยทำงานกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม พนักงานสอบสวนและให้ปากคำแก่ร้อยตำรวจเอกศรสุพรรณในฐานะผู้กล่าวโทษในวันเดียวกันว่า เมื่อประมาณปลายเดือนมีนาคม 2561 นายทวีป นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ โทรศัพท์แจ้งแก่นายปรีชาว่า พระพุทธรูปทั้งสามองค์ดังกล่าวสูญหายไป จากนั้นนายปรีชา นายทวีป และชาวบ้านไปสอบถามจำเลยที่ 1 ถึงเรื่องพระพุทธรูปที่สูญหาย จำเลยที่ 1 บอกแก่ชาวบ้านว่า พระครู ว. เจ้าอาวาสรูปก่อนซึ่งถึงแก่กรรมภาพไปแล้วได้มอบพระพุทธรูปทั้งสามองค์ให้แก่วัด พ. เพื่อนำไปไว้ในพิพิธภัณฑสถาน แต่ขณะนี้จำเลยที่ 1 ไปนำกลับคืนมาแล้วโดยนำไปไว้ในกุฏิ ชาวบ้านจึงขอเข้าไปดูจำเลยที่ 1 พานายปรีชาและชาวบ้านเข้าไปดูพบพระพุทธรูปเก่าแก่ 3 องค์ ตั้งอยู่ในกุฏิ แต่ขณะนั้นนายปรีชาและชาวบ้านไม่ทราบว่าเป็นพระพุทธรูป 3 องค์ ที่หายไปหรือไม่ จึงแยกย้ายกันกลับ หลังจากนั้น 3 ถึง 4 วัน นายทวีปโทรศัพท์แจ้งแก่นายปรีชาว่าพระภิกษุจากวัด พ. จะมาดูพระพุทธรูป นายปรีชาและชาวบ้านจึงไปที่วัดผู้เสียหาย ไม่พบจำเลยที่ 1 คงพบแต่พระภิกษุจากวัด พ. 1 รูปและฆราวาส 1 คน จากการพูดคุยทำให้ทราบว่า จำเลยที่ 1 ขอยืมพระพุทธรูปมาจากวัด พ. นายทวีปจึงให้นายเรวัตร ไวยาวัจกรของวัดผู้เสียหาย นำกุญแจมาเปิดกุฏิของจำเลยที่ 1 (มีพระพุทธรูป 4 องค์) แล้วนำพระพุทธรูปทั้งสามองค์ออกมา พระภิกษุและฆราวาสที่มาจากวัด พ. ต่างยืนยันว่า พระพุทธรูปทั้งสามองค์ เป็นของวัด พ. นายปรีชาและชาวบ้านจึงเกิดข้อสงสัยขึ้นว่าพระพุทธรูปของวัดผู้เสียหายอยู่ที่ใด และรอที่จะสอบถามจำเลยที่ 1 แต่จำเลยที่ 1 ไม่กลับมาที่วัดผู้เสียหายอีกเลย และสอบปากคำนางวัฒนา นายวินัย และพระครูสิริพรหมโสภิต ด้วย วันเดียวกันได้รับรายงานการสืบสวนจากพันตำรวจโทประเสริฐมาประกอบสำนวนการสอบสวน วันที่ 27 เมษายน 2561 สอบปากคำนายทวีป นายสมพรซึ่งเคยอุปสมบทและพำนักอยู่ที่วัดผู้เสียหาย พระภิกษุบุญยืน และพระอธิการปริยญา วันที่ 29 เมษายน 2561 พันตำรวจโทอรรถชัย รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ปฏิบัติราชการแทนผู้กำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม มีหนังสือไปยังเจ้าคณะอำเภอพรหมบุรีและเจ้าคณะตำบลบ้านหม้อขอให้ตรวจสอบสถานภาพของจำเลยที่ 1 ว่ายังคงดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดผู้เสียหายอยู่หรือไม่และมีอำนาจหน้าที่อย่างไร วันเดียวกันเจ้าคณะตำบลบ้านหม้อมีหนังสือตอบว่าจำเลยที่ 1 ยังคงดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดผู้เสียหายอยู่และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มาตรา 37, 38 ในวันดังกล่าวร้อยตำรวจเอกศรสุพรรณสอบปากคำพันตำรวจโทประเสริฐไว้ด้วย ต่อมาร้อยตำรวจเอกศรสุพรรณได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งที่อื่น วันที่ 23 พฤษภาคม 2561 พันตำรวจโทสุชาติ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม ได้รับมอบหมายจาก

ผู้บังคับบัญชาให้สอบสวนคดีนี้ต่อไป วันที่ 24 พฤษภาคม 2561 พันตำรวจโทสุชาติขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายจับจำเลยที่ 1 และที่ 2 วันเดียวกันเจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม จับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้ที่วัด ก. และตรวจค้นวัด ก. พบรถตู้ 1 คัน รถยนต์นั่ง 2 คัน รองเท้าสตรี 1 คู่ แบบพิมพ์เขียวก่อสร้าง 1 ฉบับ พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ 53 องค์ เอกสาร 2 ก่อ่ง แฟ้มอัลบั้มภาพถ่าย 44 อัลบั้ม จิ้งยัดไว้เป็นของกลาง จำเลยที่ 1 ยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม ยึดสมุดเงินฝาก 7 เล่ม บัตรเบิกถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) 4 ใบ เงินสด 207,980 บาท พระเครื่องและเครื่องรางรวม 43 องค์ ไว้ตรวจสอบ วันเดียวกันพันตำรวจเอกจรูญเกียรติ รองผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปราม ขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายค้นหาลูกหนี้ส่วนจำกัด ป. ตำบลโพชนไก่อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี บ้านในตำบลต้นโพธิ์ อำเภอมือสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ของนางสาวช่อเพชร และบ้านในตำบลพรหมบุรี อำเภوبرมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ของนางสาวช่อเพชร วันเดียวกันเจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปรามเข้าตรวจค้นสถานที่ตามหมายค้นดังกล่าว พบ CPU บันทึกข้อมูลวงจรปิดและเอกสารจำนวนหนึ่งที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. พบพระพุทธรูป 12 องค์ เอกสาร และภาพถ่ายจำนวนหนึ่งในห้องนอนที่บ้านในตำบลต้นโพธิ์ อำเภอมือสิงห์บุรี พบพระพุทธรูป 3 องค์ ที่บ้านในตำบลพรหมบุรี อำเภوبرมบุรี จิ้งยัดไว้ตรวจสอบ วันดังกล่าวพันตำรวจโทสุชาติแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทราบ แล้วแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 1 ว่า เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 ว่า เป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การปฏิเสธโดยจะให้การรายละเอียดในชั้นพิจารณาของศาลเท่านั้น วันเดียวกัน เวลา 18 นาฬิกา จำเลยที่ 1 และที่ 2 ลาสิกขา วันที่ 29 พฤษภาคม 2561 พันตำรวจโทสุชาติ พันตำรวจโทคมกริช รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม และร้อยตำรวจเอกปานสาร รองสารวัตร (สอบสวน) กองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม เรียกนายปรีชามาสอบสวนเพิ่มเติม นายปรีชาให้การเพิ่มเติมว่า ได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ผู้เสียหายได้พระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ที่สูญหายคืนแล้ว พันตำรวจโทสุชาติจึงทำบัญชีทรัพย์สินระบุว่า ได้พระพุทธรูปสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว คืนแล้วและถือเป็นของกลางโดยให้ผู้เสียหายเก็บรักษาไว้ และทำบัญชีทรัพย์สินระบุว่า ยังไม่ได้พระพุทธรูปสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นหน้าตักกว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ คืน วันที่ 30 พฤษภาคม 2561 ได้รับรายงานการสืบสวน (เพิ่มเติม) จากพันตำรวจโทประเสริฐไว้ประกอบการสอบสวนวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 พันตำรวจโทสุชาติร้องขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายค้นบ้านในตำบลวัดตูม อำเภอมะนังศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของจำเลยที่ 3 และออกหมายจับจำเลยที่ 3 วันเดียวกันเจ้าพนักงานตำรวจกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปราม จับจำเลยที่ 3 ได้ที่บ้านในตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และตรวจค้นบ้านดังกล่าวพบดาบปลายปืน อาวุธปืนของกระสุนปืนและเครื่องกระสุนปืนจำนวนหนึ่ง วันที่ 1 มิถุนายน 2561 พันตำรวจโทสุชาติแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาแก่จำเลยที่ 3 แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 3 ว่า ร่วมกันเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสียหรือรับของโจร จำเลยที่ 3 ให้การ

ปฏิเสธ วันที่ 7 มิถุนายน 2561 พันตำรวจเอกชาคริต รองผู้บังคับการปราบปรามปฏิบัติราชการ แทนผู้บังคับการปราบปราม ทำบันทึกข้อความถึงผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางขออนุญาตให้ กองบังคับการปราบปรามสอบสวนคดีนี้ต่อไป วันที่ 21 มิถุนายน 2561 ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางมีคำสั่งอนุมัติให้พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามสอบสวนคดีนี้ วันที่ 29 มิถุนายน 2561 แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 3 เพิ่มเติมว่า ร่วมกันเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต จำเลยที่ 3 ให้การปฏิเสธ วันที่ 12 กรกฎาคม 2561 แจ้ง ข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 1 เพิ่มเติมว่า เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต แจ้ง ข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 เพิ่มเติมว่า ร่วมกันเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือ รักษาทรัพย์สินใด เปียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย และร่วมกันเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การปฏิเสธ วันที่ 17 กรกฎาคม 2561 พันตำรวจโทสมนึก รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ฯ ปฏิบัติราชการแทนผู้กำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม มีหนังสือขอให้อธิบดี กรมศิลปากรส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบพระพุทธรูปโบราณที่ตรวจยึดไว้ สำนักงาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร ตรวจสอบพระพุทธรูปที่ยึดไว้กับภาพถ่ายเดิมของ พระพุทธรูป 3 องค์ ของผู้เสียหายที่สูญหายไปแล้วไม่พบพระพุทธรูปของผู้เสียหาย ส่วน พระพุทธรูปองค์กลาง (ขนาดหน้าตัก 24 นิ้ว) ที่ติดตามคืนกลับมาได้ ยืนยันว่าเป็นของเดิมจริง จากนั้นพันตำรวจโทสุชาติสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานต่อไปจนเสร็จสิ้นแล้วมีความเห็นว่า ควรสั่งฟ้องจำเลยทั้งสาม พลตำรวจตรีไมตรี ผู้บังคับการปราบปราม จึงทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้อง จำเลยทั้งสามส่งไปยังอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีปราบปรามการทุจริตภาค 1 พร้อมด้วยสำนวน ซึ่ง นำมาสู่การฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการแรกว่า จำเลยที่ 2 และที่ 3 กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เชื่อว่า พยานโจทก์ทั้งสิบสามปากให้ปากคำไป ตามที่รู้เห็นมาจริง ปากคำของพยานโจทก์ทั้งสิบสามปาก ที่พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ตามบันทึก คำให้การของพยานในสำนวนการสอบสวนจึงมีน้ำหนักมั่นคง ส่วนที่พระมหาจิรวัฒน์เบิกความ บ่ายเบี่ยงไปว่าไม่เห็นองค์พระพุทธรูปเพราะมีผ้าห่อไว้ พระมหาจิรวัฒน์เป็นพระลูกวัดพำนักอยู่ใน วัด ก. ซึ่งจำเลยที่ 2 เป็นรองเจ้าอาวาส และเบิกความหลังจากให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนนาน ถึง 1 ปี อาจเป็นเพราะไม่ประสงค์ให้ผูกพันจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นรองเจ้าอาวาสก็ได้ ไม่ทำให้น้ำหนัก พยานหลักฐานโจทก์เสียไป จำเลยที่ 1 เบิกความรับว่า เป็นผู้ให้นำพระพุทธรูปทั้งสามองค์ ไปจา กวัดผู้เสียหายเจือสมกับทางนำสืบของโจทก์ เพียงแต่บ่ายเบี่ยงไปว่า นำไปให้วัด พ. ตามคำสั่งเสีย ของเจ้าอาวาสรูปก่อนซึ่งมรณภาพไปแล้ว ส่วนที่จำเลยที่ 1 เบิกความว่า นายวินัย (พระภิกษุวินัย) ขณะที่พำนักอยู่ที่วัดผู้เสียหายมีนิสัยลักขโมยสิ่งของในวัดไปขาย จำเลยที่ 1 เคยตกเดือน นายทวีป เคยขอยืมเงินของวัดผู้เสียหาย 800,000 บาท เพื่อนำไปใช้หนี้ แต่จำเลยที่ 1 ไม่ให้ยืม และจำเลยที่ 1 ถูกนายทวีปและเจ้าพนักงานตำรวจทำร้ายระหว่างที่ถูกควบคุมตัวนั้น จำเลย 1 เพียงแต่ เบิกความลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ตามที่ พยานโจทก์ทั้งสิบสามปากให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวน เมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 1 ยิน พุดคุยกับจำเลยที่ 2 แล้วพากันขึ้นไปบนหอสวดมนต์ จากนั้นยินยอมให้ชาย 2 คน ที่มากับจำเลยที่

2 ยกพระพุทธรูป 2 องค์ จากหอสวดมนต์ไปขึ้นรถกระบะนำออกจากวัดผู้เสียหายไป เมื่อมี พระภิกษุในวัดมาพบเห็นจำเลยที่ 1 พุดว่า ให้เขาไปเถอะ เขาให้รถ เมื่อตรวจดูสำเนารายงานข้อมูล ทะเบียนรถยนต์ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสิงห์บุรีแล้วปรากฏว่า จำเลยที่ 1 เข้าถือกรรมสิทธิ์ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลสองตอน ยี่ห้อฮอนด้า สีเทา และเข้าครอบครองรถยนต์ดังกล่าวเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่พระพุทธรูปของวัดผู้เสียหายสูญหายไป ประกอบกับ เมื่อข่าวการสูญหายของพระพุทธรูปแพร่สะพัดออกไปและชาวบ้านกดดันเพื่อหาคำตอบ จำเลยที่ 1 ไม่แจ้งความจริงแก่ชาวบ้าน แต่กลับใช้วิธีไปขอยืมพระพุทธรูป 3 องค์ ที่มีลักษณะใกล้เคียงจาก วัด พ. มาให้ชาวบ้านดูว่าเป็นพระพุทธรูปที่สูญหายไป อันเป็นการแสดงข้อความเท็จต่อชาวบ้าน ซึ่งขัดกับหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา เมื่อไม่อาจจัดความสงสัยของชาวบ้านได้ จำเลยที่ 2 ก็ให้คนของจำเลยที่ 2 ไปนำพระพุทธรูปปางสมาธิขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว 1 องค์ ซึ่งเป็น พระพุทธรูป 1 ใน 3 องค์ ของวัดผู้เสียหายที่สูญหายไปจากบ้านของจำเลยที่ 3 มาคืนไว้ที่กุฏิของ จำเลยที่ 1 แต่เมื่อความจริงเรื่องการขอยืมพระพุทธรูป 3 องค์ จากวัด พ.เปิดเผยขึ้น จำเลยที่ 1 ก็ หลบหนีไปไม่กลับมาที่วัดผู้เสียหายอีกเลยจนกระทั่งถูกจับกุมแล้ว ฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ร่วมกับ คนร้ายเบียดบังทรัพย์ของวัดผู้เสียหายคือพระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นปางสมาธิขนาด หน้าตักกว้าง 24 นิ้ว 1 องค์ ไปโดยทุจริตและร่วมกับจำเลยที่ 2 กับพวกเบียดบังทรัพย์ของวัด ผู้เสียหายคือ พระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ ไปโดยทุจริตในขณะที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดผู้เสียหายด้วย ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษา ทรัพย์ของวัดผู้เสียหายคือพระพุทธรูป 3 องค์ ดังกล่าวแล้วข้างต้นด้วย ส่วนจำเลยที่ 2 แม้จะฟังได้ ว่า จำเลยที่ 2 สั่งให้พระมหาจิรวัฒน์และนายสายัณห์ไปนำพระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้นปางสมาธิขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว จากบ้านของจำเลยที่ 3 มาที่วัด ก. แล้วนำไปไว้ในกุฏิ ของจำเลยที่ 1 ในวัดผู้เสียหายแต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่า จำเลยที่ 2 มีส่วนในการกระทำความผิด เกี่ยวกับพระพุทธรูปดังกล่าวซึ่งโจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 2 เกี่ยวกับพระพุทธรูปขนาด หน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ดังกล่าว จึงฟังได้แต่เพียงว่า จำเลยที่ 2 เพียงแต่รู้ว่าพระพุทธรูปดังกล่าวอยู่ ที่ใด และติดตามมาคืนให้แก่วัดผู้เสียหายเพื่อเป็นการลดความกดดันที่ชาวบ้านมีต่อจำเลยที่ 1 เท่านั้น แต่ฟังได้ว่า จำเลยที่ 2 ร่วมกับจำเลยที่ 1 เบียดบังพระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ ของวัดผู้เสียหายไปโดยทุจริต แต่จำเลยที่ 2 เป็นรอง เจ้าอาวาสวัด ก. ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์ของวัดผู้เสียหาย ไม่มีฐานะเป็น เจ้าพนักงานในส่วนที่เกี่ยวกับวัดผู้เสียหาย จึงลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริตหรือโดยทุจริตยอมให้ ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม) ไม่ได้ คงลงโทษได้ในฐาน สนับสนุนความผิดดังกล่าวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86, 147 (เดิม) เท่านั้น เมื่อ การกระทำของจำเลยที่ 2 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86, 147 (เดิม) ซึ่งเป็น กฎหมายบทเฉพาะของบททั่วไป ตามมาตรา 157 (เดิม) ย่อมไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามมาตรา 157 (เดิม) ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก ส่วนจำเลยที่ 3 ไม่ปรากฏจากพยานหลักฐานของโจทก์ว่า มีส่วน เกี่ยวข้องก่อนหรือขณะที่จำเลยที่ 1 เบียดบังพระพุทธรูปทั้งสามองค์ จำเลยที่ 3 จึงไม่มีความผิด ฐานร่วมกับจำเลยที่ 2 เป็นผู้สนับสนุนจำเลยที่ 1 ในการกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมี หน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย และฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการ

ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตที่ฟ้องได้ แต่ได้ความตามที่พระมหาจิรวัฒน์และนายสายัณห์ให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนว่า หลังจากพยานทั้งสองไปนำพระพุทธรูป 3 องค์ จากวัด พ. มาที่วัด ก. และนำไปไว้ในกุฏิของจำเลยที่ 1 ภายในวัดผู้เสียหายประมาณ 1 สัปดาห์ จำเลยที่ 2 ให้พยานทั้งสองไปนำพระพุทธรูป 1 องค์ จากบ้านของจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นพี่ชายของจำเลยที่ 2 ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาที่วัด ก. พยานทั้งสองจึงไปที่บ้านดังกล่าว จำเลยที่ 3 พาขึ้นไปชั้นบน พบพระพุทธรูปขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว 1 องค์ พยานทั้งสองช่วยกันยกพระพุทธรูปดังกล่าวขึ้นรถกระบะนำมาไว้ที่วัด ก. พระมหาจิรวัฒน์ให้ปากคำอีกว่า วันต่อมาจำเลยที่ 1 มารับพระพุทธรูปดังกล่าวไป พยานไปช่วยยกพระพุทธรูปดังกล่าวไปไว้ในกุฏิของจำเลยที่ 1 ในวัดผู้เสียหายด้วยดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับปากคำของนายทวีปที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนว่า เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561 เวลาประมาณ 17 นาฬิกา พยานกับชาวบ้านพากันไปตรวจสอบพบพระพุทธรูป 4 องค์ ในกุฏิของจำเลยที่ 1 พระพุทธรูปองค์หนึ่งมีลักษณะตรงกับพระพุทธรูปขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ซึ่งเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่ประดิษฐานอยู่ตรงกลางบนหอสวดมนต์ของวัดผู้เสียหายที่หายไป ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติโดยคู่ความไม่ได้แย้งกันว่า พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ที่หายไปจริง ส่วนพระพุทธรูปอีก 3 องค์ มีลักษณะไม่ตรงกับพระพุทธรูป 2 องค์ ที่หายไป จำเลยที่ 2 และที่ 3 ให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนและเบิกความรับว่า จำเลยที่ 2 ให้ไปนำพระพุทธรูปมาจากบ้านของจำเลยที่ 3 จริง เจือสมกับปากคำของพระมหาจิรวัฒน์ ส่งเสริมให้ปากคำของพระมหาจิรวัฒน์มีน้ำหนักมั่นคงหนักแน่นยิ่งขึ้น พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นพระพุทธรูปโบราณขนาดใหญ่มีขนาดหน้าตักกว้างถึง 24 นิ้ว การได้มาไว้ในครอบครองก็ต้องตรวจสอบประวัติอย่างถี่ถ้วนแต่เพราะมีค่ามากและราคาสูง จำเลยที่ 3 มีการศึกษาสูง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ขณะเกิดเหตุอายุ 59 ปี ย่อมมีวุฒิภาวะ ไม่น่าเชื่อว่าจะไม่ตรวจสอบความเป็นมาของพระพุทธรูปและไม่รู้ว่าเป็นพระพุทธรูปดังกล่าวเป็นของวัดผู้เสียหายที่ถูกเบียดบังไป พยานหลักฐานโจทก์ส่วนนี้จึงมีน้ำหนักมั่นคง ส่วนที่จำเลยที่ 2 และที่ 3 เบิกความว่า พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นของวัด ก. ที่จำเลยที่ 2 ส่งไปซ่อมและปิดทองที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อซ่อมเสร็จแล้วช่างผู้ซ่อมติดธุระสำคัญต้องเดินทางไปวัด ร. กรุงเทพมหานคร จึงโทรศัพท์แจ้งจำเลยที่ 2 และนำพระพุทธรูปดังกล่าวไปฝากไว้ที่บ้านของจำเลยที่ 3 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2561 คงมีแต่จำเลยที่ 2 และที่ 3 เบิกความดังกล่าว จำเลยที่ 2 และที่ 3 เพิ่งยกข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นอ้างในชั้นพิจารณาของศาล โดยไม่ได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงนี้ในการให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนเลย ในชั้นพิจารณาของศาลจำเลยทั้งสองไม่ได้นำสืบว่า พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นพระพุทธรูปองค์ใด มีสภาพอย่างไร ช่างที่ซ่อมพระพุทธรูปดังกล่าวเป็นผู้ใด ไม่นำหรือขอให้ศาลออกหมายเรียกช่างดังกล่าวมาเบิกความอีกทั้งจำเลยที่ 2 และที่ 3 ไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาสนับสนุนคำเบิกความของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ดังกล่าว คำเบิกความของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ส่วนนี้จึงเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 3 รับพระพุทธรูปปางสมาธิสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิดเข้าลักษณะเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ จำเลยที่ 3 จึงมีความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357 วรรคหนึ่ง (เดิม) ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 และที่ 3 ยกคำขอให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนแก่วัดผู้เสียหาย และพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 เสียด้วยนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ประการนี้ฟังขึ้นบางส่วน ปัญหาต้องวินิจฉัยตาม

ฎีกาของโจทก์ประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องคืนหรือใช้ราคาพระพุทธรูปที่สูญหาย แก้ววัดผู้เสียหายหรือไม่เพียงใด เห็นว่า ในส่วนของจำเลยที่ 1 นั้น เมื่อจำเลยที่ 1 ถึงแก่ความตาย สิทธินาคีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (1) พนักงานอัยการจึงไม่มีสิทธิเรียกทรัพย์สินจากจำเลยที่ 1 แทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 อีก คำขอส่วนแพ่งย่อมตกไปด้วย ส่วนจำเลยที่ 2 พนักงานอัยการ ยังคงมีสิทธิเรียกให้คืนหรือใช้ราคาพระพุทธรูปปางมารวิชัยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นขนาดหน้าตัก กว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ ที่ยังไม่ได้คืนให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นการขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 และมาตรา 44 วรรคหนึ่ง ได้ เมื่อปรากฏว่า จำเลยที่ 2 เบียดบัง เอาพระพุทธรูปดังกล่าวไปโดยไม่สิทธิ จำเลยที่ 2 จึงต้องคืนพระพุทธรูปดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย หากคืนไม่ได้ก็ต้องใช้ราคา ส่วนของการใช้ราคานั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 47 วรรคสอง บัญญัติว่า "ราคาทรัพย์สินที่สั่งให้จำเลยใช้แก่ผู้เสียหาย ให้ศาลกำหนดตาม ราคาอันแท้จริง..." คดีนี้โจทก์คงมีแต่บันทึกคำให้การของผู้กล่าวโทษและบันทึกคำให้การของ พยาน ซึ่งระบุว่า นายปรีชาให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนว่า พระพุทธรูปปางมารวิชัย 2 องค์ ราคาประมาณ 1,500,000 บาท นางวัฒนาให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนเพียงว่า พระพุทธรูปทั้งสามองค์เป็นพระพุทธรูปโบราณสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีมูลค่าประมาณ 5,000,000 บาท มาใช้เป็นข้อมูลและหลักในการกำหนดราคาพระพุทธรูปทั้งสององค์เท่านั้น นาย ปรีชาและนางวัฒนาเป็นราษฎรในท้องที่เกิดเหตุ ไม่ปรากฏว่า ทั้งสองเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตีราคา พระพุทธรูปหรือเป็นผู้ทำงานหรือผู้ประกอบการในการซื้อขายพระพุทธรูป ราคาหรือมูลค่า พระพุทธรูปที่พยานทั้งสองกล่าวถึงเป็นเพียงการกะประมาณตามความรู้สึกของพยานทั้งสอง อีก ทั้งพระพุทธรูปทั้งสององค์ เป็นวัตถุโบราณราคาหรือมูลค่าจึงมากบ้างน้อยบ้างเป็นไปตามใจของ แต่ละคนที่ได้เกี่ยวข้องพบเห็นยังไม่แน่นอน ไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นในสำนวนที่พอจะกำหนด ราคาพระพุทธรูปทั้งสององค์ ให้แน่นอนได้ เมื่อเป็นดังนี้ศาลจึงไม่อาจกำหนดราคาอันแท้จริงของ พระพุทธรูปทั้งสององค์ ที่ต้องใช้คืนได้ ศาลฎีกาจึงไม่กำหนดให้ใช้ราคาพระพุทธรูปทั้งสององค์

ฎีกาของโจทก์ประการนี้ฟังขึ้นบางส่วน อนึ่ง โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 2 กระทำความผิดเมื่อ ระหว่างปี 2558 ถึงปลายเดือนมีนาคม 2561 จำเลยที่ 3 กระทำความผิดฐานรับของโจรตามวัน เวลาดังกล่าวภายหลังเกิดเหตุถึงปลายเดือนมีนาคม 2561 ปรากฏว่าในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวได้ มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 ใช้บังคับโดยให้ใช้ บังคับตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2560 เป็นต้นไป มาตรา 7 ของกฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ยกเลิก อัตราโทษในมาตรา 147 (เดิม) และให้ใช้อัตราโทษตามที่บัญญัติใหม่แทนและมาตรา 16 บัญญัติ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา 357 วรรคหนึ่ง (เดิม) และให้ใช้อัตราโทษตามที่บัญญัติใหม่แทน โดย ไม่ได้ยกเลิกความผิดและอัตราโทษจำคุกทั้งสองฐาน คงแต่เปลี่ยนโทษปรับให้หนักขึ้นเท่านั้น กฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่จึงไม่เป็นคุณแก่จำเลยที่ 2 และที่ 3 ทางพิจารณาได้ความจากปากคำของ พระภิกษุบุญยืนที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนว่า พระพุทธรูปของวัดผู้เสียหายหายไปเมื่อประมาณ กลางปี 2558 และให้ปากคำต่อเจ้าพนักงานตำรวจผู้ทำการสืบสวนว่า เห็นและกราบไหว้ พระพุทธรูปทั้งสามองค์ ครั้งสุดท้ายเมื่อประมาณปี 2559 และเมื่อประมาณกลางเดือนมีนาคม 2561 เป็นวันที่พระมหาจรรย์วัฒน์ระบุว่า เป็นวันที่พระมหาจรรย์วัฒน์ไปรับพระพุทธรูปปางสมาธิสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้นขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว ของวัดผู้เสียหายที่หายไปจากจำเลยที่ 3 วัน ดังกล่าวจึงไม่ใช่วันกระทำความผิดฐานรับของโจร จำเลยทั้งสามอาจกระทำความผิดก่อนหรือหลัง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และมาตรา 357 ที่แก้ไขใหม่ใช้บังคับก็ได้ โจทก์บรรยายฟ้องเกี่ยวกับวันเวลากระทำความผิดมาเป็นช่วงเวลาซึ่งคาบเกี่ยวกันระหว่างกฎหมายเดิมและกฎหมายใหม่ใช้บังคับโดยไม่ระบุวันหนึ่งวันใดโดยชัดแจ้ง จึงต้องฟังเป็นคุณแก่จำเลยที่ 2 และที่ 3 ว่ากระทำความผิดก่อนวันที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และมาตรา 357 ที่แก้ไขใหม่ใช้บังคับ และต้องใช้มาตรา 147 (เดิม) และมาตรา 357 (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดี พิพากษากลับว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86, 147 (เดิม) จำคุก 3 ปี 4 เดือน จำเลยที่ 3 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357 วรรคหนึ่ง (เดิม) จำคุก 3 ปี ทางนำสืบของจำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ให้คนละหนึ่งในสี่ คงจำคุกจำเลยที่ 2 มีกำหนด 2 ปี 6 เดือน จำคุกจำเลยที่ 3 มีกำหนด 2 ปี 3 เดือน ให้จำเลยที่ 2 คืนพระพุทธรูปโบราณสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นขนาดหน้าตักกว้าง 15 นิ้ว 2 องค์ ที่ยังไม่ได้คืนแก่ผู้เสียหาย ยกคำขอให้จำเลยที่ 2 ใช้ราคาพระพุทธรูปแก่ผู้เสียหายและยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 3 ฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริตหรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย และฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

องค์คณะ

เรวัตร สกุลคล้อย · เมธี ประจวงการ · เขต กวีบริบูรณ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1221/2565>